

OCHRONA PRAWNA NAUCZYCIELI

ANNA GÓRNIK

Sędzia Sądu Okręgowego w Szczecinie

NAUCZYCIEL JAKO FUNKCJONARIUSZ PUBLICZNY

Definicja funkcjonariusza publicznego

Artykuł 115 §13 Kodeksu Karnego zawiera katalog osób uznawanych za funkcjonariuszy publicznych. Wśród wymienionych znajdują się najważniejsi urzędnicy państwowi, pracownicy administracji oraz osoby pełniące funkcje w organach władzy.

Szczególna ochrona prawna

Art. 63 ust. 1 Karty Nauczyciela stanowi fundamentalny przepis, który przyznaje nauczycielom szczególną ochronę prawną podczas lub w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych.

OBOWIĄZEK OBRONY NAUCZYCIELA

Obowiązek ustawowy

Art. 63 ust. 2 Karty Nauczyciela

nakłada na organ prowadzący szkołę oraz dyrektora placówki prawny obowiązek występowania w obronie nauczyciela, gdy jego uprawnienia zostają naruszone.

PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z URZĘDU

NARUSZENIE NIETYKALNOŚCI CIELESNEJ NAUCZYCIELA

Art. 222 §1 KK

Zgodnie z art. 222 §1 KK, naruszenie nietykalności cielesnej nauczyciela podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych jest przestępstwem zagrożonym grzywną, karą ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Zakres ochrony

Naruszenie nietykalności obejmuje zachowania takie jak uderzenie, popchnięcie, szarpanie, opluwanie czy inne formy fizycznego kontaktu wbrew woli

Możliwość złagodzenia kary

Art. 222 §2 KK przewiduje możliwość nadzwyczajnego złagodzenia kary lub nawet odstąpienia od jej wymierzenia, jeśli czyn został wywołany niewłaściwym zachowaniem się nauczyciela.

CZYNNA NAPAŚĆ NA NAUCZYCIELA

01

Podstawowa forma przestępstwa

Przepis art. 223 §1 KK przewiduje karę od roku do 10 lat pozbawienia wolności za działanie wspólne i w porozumieniu z inną osobą lub z użyciem broni palnej, noża lub innego niebezpiecznego przedmiotu.

02

Forma kwalifikowana

Odpowiedzialność karna ulega zaostrzeniu (od 2 do 15 lat pozbawienia wolności), jeśli skutkiem czynnej napaści jest ciężki uszczerbek na zdrowiu nauczyciela.

Przestępstwo to jest ścigane z urzędu, co oznacza, że organy ścigania są zobowiązane do wszczęcia postępowania niezależnie od woli pokrzywdzonego.

WYMUSZANIE CZYNNOŚCI URZĘDOWYCH

☐ Art. 224 KK chroni nauczycieli przed wywieraniem bezprawnego wpływu na ich czynności służbowe.

Przestępstwo to może przybrać formę stosowania przemocy lub groźby bezprawnej wobec nauczyciela w celu wymuszenia podjęcia lub zaniechania prawnej czynności służbowej, np. wystawienia lepszej oceny, odstąpienia od procedury dyscyplinarnej czy zmiany decyzji pedagogicznej.

Kodeks przewiduje zaostrzenie odpowiedzialności karnej, jeśli skutkiem takiego wymuszania jest uszczerbek na zdrowiu. Przestępstwo to chroni niezależność decyzji nauczyciela i integralność procesu pedagogicznego stanowiąc ważny element ochrony prawnej kadry pedagogicznej

ZNIEWAŻENIE NAUCZYCIELA

Sankcje prawne

Przestępstwo z art. 226 §1 KK zagrożone grzywną, karą ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Formy znieważenia

Znieważenie może być werbalne, pisemne lub za pomocą gestów - każda forma wyrażająca pogardę podlega ochronie. Może przybierać formę obraźliwych słów, gestów, rysunków czy innych zachowań wyrażających lekceważenie

Złagodzenie kary

Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, jeśli to nauczyciel swoim zachowaniem spowodował znieważenie.

POZOSTAŁE FORMY OCHRONY PRAWNOKARNEJ

1

Zniesławienie

Zniesławienie nauczyciela (art. 212 KK) polega na pomawianiu go o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć go w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla wykonywania zawodu.

Przestępstwo to jest ścigane z oskarżenia prywatnego

2

Zniszczenie mienia

Zniszczenie mienia (art. 288 KK) chroni mienie przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub uczynieniem niezdatnym do użytku. W przypadku zniszczenia mienia znacznej wartości, sprawcy grozi kara pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

Przestępstwo to jest ścigane na wniosek pokrzywdzonego

3

Stalking

Stalking (art. 190a §1 KK) penalizuje uporczywe nękanie osoby lub osoby mu najbliższej, które wzbudza poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza prywatność. Przestępstwo to jest zagrożone karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 8 lat.

Przestępstwo to jest ścigane na wniosek pokrzywdzonego

DOWODZENIE NARUSZEŃ PRAW NAUCZYCIELA

Notatki służbowe

Zeznania świadków

Nagrania rozmów i monitoringu

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Anna Górnik